

Dosarul nr. 2rac-448/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: T. Prutean)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

Î N C H E I E R E

5 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale împotriva Societății pe Acțiuni „Sanfarm-Prim” cu privire la încasarea penalității,

împotriva deciziei din 6 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale și a fost menținută hotărârea din 11 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 11 aprilie 2017 Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe Acțiuni „Sanfarm-Prim” cu privire la încasarea penalității.

În motivarea acțiunii a indicat că la 6 februarie 2015, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a încheiat cu SA „Sanfarm-Prim” contractul de achiziție nr. 4/SFP02121 privind achiziționarea medicamentelor întru realizarea Programului Național de Control al Tuberculozei pentru anul 2015.

A menționat că contractul nr.4/SFP02121 din 6 februarie 2015, a fost înregistrat la Agenția Achiziției Publice în data de 12 februarie 2015, dată din care au început a curge obligațiile contractuale asumate de către părți.

Prin reclamația nr. A07. PS-01.Rg02-10159 din 7 decembrie 2015, pârâtului SA „Sanfarm-Prim” i-a fost solicitată stingerea penalității în mărime de 166 369, 53 de lei pentru livrarea cu întârziere a bunurilor, sau să aducă careva probe ce ar constitui o forță majoră în sensul legislației civile.

A relatat că la reclamația înaintată, SA „Sanfarm – Prim” a răspuns, prezentând totodată o scrisoare de la producător, prin care se informează despre imposibilitatea livrării în termen a mărfii, din motivul lipsei preparatului la depozit.

Reclamantul a indicat că în corespundere cu clauzele contractuale și anume potrivit pct. 6.1 lit. a), SA „Sanfarm – Prim” s-a obligat să livreze bunurile în condițiile prevăzute de prezentul Contract.

La fel, a susținut că potrivit specificației la contractul nr.4/SFP02121 din 6 februarie 2015, Anexa nr. 2), bunurile urmau să fie livrate până în data de 30 aprilie 2015, însă conform facturilor nr. FB7909261, FB7909465 și FB7909829, acestea au fost livrate cu întârziere, adică la 17 iunie 2015, 29 iunie 2015 și 8 iulie 2015, cu întârziere fiind livrate și bunurile pentru luna iulie, care urmau a fi predate până în data de 31 iulie 2015, însă conform facturii nr. FB7911676, au fost livrate la 23 septembrie 2015.

A enunțat că potrivit pct. 9.9. al contractului vizat, a fost stabilit că pentru livrarea cu întârziere a bunurilor prevăzute în contract, vânzătorul poartă răspundere materială în valoare de 0,1 % din suma bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5 % din suma totală a prezentului contract, care se încasează unilateral de către cumpărător din garanția pentru buna executare a contractului, fiind astfel calculată penalitatea în mărime de 166 369,53 de lei.

De asemenea, a precizat că în conformitate cu prevederile contractuale, și anume pct. 7.1., părțile sunt exonerate de răspundere pentru neîndeplinirea parțială sau integrală a obligațiilor conform prezentului contract, dacă aceasta este cauzată de producerea unor cazuri de forță majoră (războaie, calamități naturale: incendii, inundații, cutremure de pământ, precum și alte circumstanțe care nu depind de voința părților).

În acest sens, a arătat că potrivit pct. 7.2. al contractului, partea care invocă clauza de forță majoră este obligată să informeze imediat (dar nu mai târziu de 10 zile) cealaltă parte despre survenirea circumstanțelor de forță majoră, iar conform pct. 7.3. al contractului, survenirea circumstanțelor de forță majoră, momentul declanșării și termenul de acțiune trebuie să fie confirmate printr-un certificat eliberat în mod corespunzător de către organul competent din țara părții care invocă asemenea circumstanțe.

Astfel, a relatat că, SA „Sanfarm – Prim” nu a invocat și nici nu a informat Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale despre careva cazuri de forță majoră și prin urmare, deoarece pârâțul nu și-a onorat obligațiunile prevăzute în contractul de achiziție nr. 4/SFP02121 din 6 februarie 2015 privind achiziționarea medicamentelor, i-a fost calculată o penalitate în mărime de 166 369,53 de lei.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 514, 572, 586 alin. (4), 602, 617, 618, 643 alin. (1) Cod civil.

A solicitat încasarea din contul SA „Sanfarm – Prim” în beneficiul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a penalității în mărime de 166 369,53 de lei.

Prin hotărârea din 11 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca tardivă.

Prin decizia din 6 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale și a fost menținută hotărârea din 11 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluția pe prevederile art. 572 alin. (1), (2), 624 alin. (1), (2), (3), 625, 267 alin. (1), (2), 271, 272 alin. (1), 286 lit. a), 279 Cod civil.

În acest sens, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe referitoare la respingerea acțiunii ca tardivă, având în vedere că termenul pentru revendicarea formulată de către reclamant a fost omis.

În consecință, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural.

La 2 august 2018, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a declarat recurs împotriva deciziei din 6 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le neîntemeiate și ilegale prin faptul că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, fiind încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural.

Recurentul, în susținerea cererii de recurs, a reiterat circumstanțele de fapt menționate în cererea de chemare în judecată.

Suplimentar, a indicat că art. 267 alin. (1) din Codul civil, stabilește termenul general de prescripție de trei ani pentru apărarea dreptului încălcat, care la caz, a fost respectat.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Ulterior, prin cererea de recurs suplimentară din 21 noiembrie 2018, recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Astfel, a susținut că concluzia instanțelor de judecată privind respingerea acțiunii ca tardivă este nejustificată, în situația în care raporturile contractuale au stabilit răspunderea materială pentru neexecutarea în termen a obligației conform art. 602 Cod civil.

Prin urmare, a specificat că aplicarea prevederilor art. 268 din Codul civil, ca termen de prescripție în sesul înaintării acțiunii, este greșită, fiind privat în acest fel de dreptul de acces la o instanță de judecată.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 6 iunie 2018.

Astfel, recursul declarat la 2 august 2018, este în termen.

Prin referința din 20 noiembrie 2018 și 4 decembrie 2018, SA „Sanfarm-Prim” a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că

nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva